USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2017, č. j. OAM-105/ZA-ZA11-P07-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 12. 2018, č. j. 28 Az 5/2017 – 73,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 8. 2017, č. j. OAM-105/ZA-ZA11-P07-2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo o žádosti žalobce ze dne 3. 2. 2017 o udělení mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „zákon o azylu“), se neuděluje.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Tvrdil nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí kvůli vadám předcházejícího správního řízení, které považoval za jednostranné a neobjektivní. Žalovaný dle něj napadené rozhodnutí nedostatečně odůvodnil, chybně vyložil zákon a navíc použil neaktuální informace. Důvodem jeho žádosti pak byla hrozba reálného nebezpečí a vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, kde se navíc bezpečnostní situace zhoršuje.

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 6. 12. 2018, č. j. 28 Az 5/2017 – 73 (dále jen „napadený rozsudek“) podanou žalobu zamítl. Konstatoval, že udělení azylu z důvodů vymezených v § 12 písm. a) zákona o azylu nepřicházelo vůbec v úvahu, neboť žalobce zcela jasně uvedl, že nebyl členem žádné politické strany či zastáncem určitých politických názorů, přičemž příčinu svého odchodu z Ukrajiny s touto problematikou vůbec nespojoval; stejně tak se žalovaný řádně zabýval důvody dle § 12 písm. b) zákona o azylu, a soud se s jejich posouzením se plně ztotožnil. Argumenty žalobce (strach o život kvůli válce na Ukrajině, povolání do armády a skutečnost, že se nemá kam vrátit, neboť jeho rodinný byt a podnik zabrali separatisté) nelze zahrnout pod žádný z výše uvedených důvodů pro udělení azylu; za zákonné a zjištěným informacím odpovídající shledal krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny) a dle § 14 zákona o azylu (tzv. humanitární azyl). Co se týče posouzení možnosti udělit žalobci doplňkovou ochranu, vycházel žalovaný jak z informací od samotného žalobce, tak z podkladů získaných v průběhu správního řízení (jejich výčet je řádně uveden na straně 8 napadeného rozhodnutí), které označil krajský soud za objektivní, transparentní a aktuální v době vydání napadeného rozhodnutí. Žalobce netvrdil a žalovaný ani krajský soud neshledali, že by mu v případě návratu do vlasti mohla hrozit vážná újma spočívající v uložení nebo vykonání trestu smrti [§ 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu], neboť Ukrajina patří mezi státy, které trest smrti pro všechny trestné činy zrušily již v roce 2000. Pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek existenci hrozby mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání [§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu], obavu z válečného konfliktu pak pod tuto hrozbu subsumovat nelze. Ke strachu žalobce z povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války krajský soud uvedl, že branná povinnost je zcela legitimní i podle mezinárodních úmluv, přičemž odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, či ze dne 27. 5. 2015, č. j. 2 Azs 52/2015 - 52, k otázce azylové irelevance branné povinnosti ve vztahu k aktuálnímu konfliktu na Ukrajině pak usnesení ze dne 24. 5. 2017, č. j. 1 Azs 80/2017 - 40, ze dne 20. 4. 2016, č. j. 2 Azs 67/2016 - 24, nebo ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31); na Ukrajině byla navíc zavedena možnost výkonu náhradní civilní služby, která umožňuje neúčastnit se bojových akcí z důvodu silného náboženského přesvědčení (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2017, č. j. 2 Azs 264/2016 - 59). Obavu z „odvlečení“ do luhanské armády neshledal krajský soud důvodnou, neboť se nezakládala na reálné hrozbě a je vysoce nepravděpodobná; z dostupných informací totiž nevyplývá, že by docházelo k nucenému odvádění osob z těch částí Ukrajiny, které jsou plně pod kontrolou ukrajinské vlády. Žalovaný taktéž řádně odůvodnil, že osobám, které pobývaly dlouhodobě v zahraničí nebo zde žádaly o azyl, nehrozí po návratu na Ukrajinu nebezpečí vážné újmy. Pokud jde o vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [§ 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu], aproboval krajský soud názor žalovaného, že na Ukrajině neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu; ten totiž ani před svým odjezdem z Ukrajiny nepobýval v Doněcké či Luhanské oblasti a nemá proto důvod se tam vracet, zázemí může nalézt například u své matky, která žije v Charkově (oblast pod kontrolou ukrajinské vlády), případně může své problémy řešit přestěhováním se v rámci země do jiné klidné oblasti. Odkázal přitom na

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 - 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 - 35, či ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 - 27. Uvedl taktéž, že k doplňkové ochraně za účelem sloučení rodiny (§ 14b zákona o azylu) žalobce neuváděl žádné důvody a nevznesl žalobní námitky. Uzavřel proto, že neshledal namítané vady správního řízení; napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě náležitě zjištěného stavu, žalovaný rovněž dostatečně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které navrhl jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Tvrdí, že se krajský soud kvalitativně nevypořádal s námitkami obsaženými v žalobě a toliko formalisticky odkazoval na závěry učiněné žalovaným; aproboval nesprávné a nezákonné rozhodnutí žalovaného, aniž by sám skutečně přezkoumal rozporovanou zákonnost postupů a řádné zjištění skutkového stavu, čímž zatížil i svůj rozsudek nezákonností a nepřezkoumatelností spočívající v nedostatku důvodů. Jednotlivé žalobní námitky, se kterými se krajský soud dostatečně nevypořádal, proto zůstávají zcela relevantní i v rámci řízení o kasační stížnosti. Konkrétně se jedná o výtku porušení zásady materiální pravdy spočívající v nedostatečném zjištění skutečného stavu věci. Dále namítá, že žalovaný ani krajský soud se nikterak nevyjádřili ke skutečnosti, že nemovitost stěžovatelovy rodiny byla separatisty zabrána pro bojové účely. Stejně tak nebylo nikterak komentováno, že sestry stěžovatelova otce k němu osobně chovají zášť a chtějí, aby nastoupil vojenskou službu; nebylo taktéž zkoumáno jejich postavení v rámci skupiny separatistů a jejich možnost stěžovatele do konfliktu poslat. Poukazuje též na to, že popravy na Ukrajině zpravidla probíhají tajně, bez vědomí právníků a rodiny, a bez nutnosti zákonného zmocnění; v samozvané Luhanské republice pak byl trest smrti zaveden v roce 2014. Krajský soud ani žalovaný se nevypořádali ani s hlediskem přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele dle § 174a zákona o pobytu cizinců, byť věděli přinejmenším o přítomnosti jeho otce na území České republiky, stejně jako o komplikovanosti jeho zdravotního stavu. Valná část shromážděných informací, ze kterých při svém rozhodování žalovaný vycházel, pak nesplňuje požadavek na aktuálnost podkladů pro vydání rozhodnutí.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se při posuzování stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedopustil žádné nezákonnosti, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem; podrobně se zabýval všemi uplatněnými tvrzeními a neshledal je azylově relevantními, pročež trvá na správnosti jím vydaného rozhodnutí, neboť dle svého názoru zjistil skutečný stav věci a případ posuzoval ve všech souvislostech. Zdůrazňuje, že předmětem soudního přezkumu mohou být jen ty námitky, které byly uvedeny v žalobě; nelze však přehlédnout, že stěžovatel činí předmětem kasačních námitek i okolnosti, které nebyly uplatněny v rámci žaloby, a tudíž na ně krajský soud nemohl reagovat (jedná se o námitky stran jeho rodinných vazeb či úlohy sester jeho otce). Tyto námitky posouvají příběh stěžovatele mimo obsahovou rovinu argumentů uplatněných v rámci žalobního řízení, a to ve snaze více připodobnit jeho tvrzení azylově relevantním důvodům.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[7] Před přistoupením k meritu věci, tj. posouzení důvodnosti kasační stížnosti, se Nejvyšší správní soud musel nejdříve zabývat otázkou její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[9] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna v tomto usnesení citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení rovněž uvedl, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti, stanovených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž též uvést, v čem stěžovatel spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti - v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

[10] V tomtéž usnesení poskytl Nejvyšší správní soud typový výčet situací, kdy bude podmínka podstatného přesahu významu kasační stížnosti nad vlastními zájmy stěžovatele zpravidla splněna. *„O přijatelnou kasační stížnost se může zpravidla, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, což znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního*

postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se pak v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti."

[11] Předně je třeba poukázat na to, že stěžovatel v kasační stížnosti sám neuvedl, v čem spatřuje její přijatelnost. Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti na základě obsahu spisu, popisu skutečností a tvrzení stěžovatele. Konstatuje, že podaná kasační stížnost se dotýká výhradně otázek, které již byly jednotně a nerozporně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, který v nich nehodlá učinit žádný judikaturní odklon. Připomíná, že obecně se bezpečnostní situací na Ukrajině, konkrétně pak i otázkou vnitrostátního ozbrojeného konfliktu na jejím východním území, který by opodstatňoval udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval (viz např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 11. 2. 2016, č. j. 9 Azs 287/2015 – 20, či ze dne 13. 9. 2016, č. j. 7 Azs 105/2016 – 36, ze dne 25. 10. 2017, č. j. 6 Azs 290/2017 - 23, ze dne 31. 10. 2018, č. j. 5 Azs 45/2018 – 31, rozsudky ze dne 14. 2. 2018, č. j. 1 Azs 402/2017 – 48, či ze dne 9. 5. 2018, č. j. 4 Azs 89/2018 – 27). Nejvyšší správní soud taktéž neshledal žádné zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele, neboť respektoval ustálenou judikaturu a zároveň nikterak (natož hrubě) nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Jestliže stěžovatel brojí proti nedostatečnosti a nesprávnosti zjištěného skutkového stavu, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že „*kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti (pravomocnému) rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví; předmětem řízení o kasační stížnosti je proto přezkum napadeného soudního rozhodnutí, přičemž přijatelnost kasační stížnosti je třeba odvozovat od právních otázek, na výsledku jejichž posouzení je kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu zbudováno. V tomto smyslu je zpravidla rozsah a správnost zjištění relevantního skutkového stavu žalovaným otázkou dokazování, které probíhá v každém řízení individuálně; z uvedené individuality pak plyne rozdílná relevance určitých dokazovaných skutečností pro následné právní posouzení, jež je projevem zde dominující zásady volného hodnocení důkazů. Typové důvody přijatelnosti vymezené pod bodem 4) písm. a) a b) usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, se vážou k otázkám právním a jejich řešení právě správním soudem, nikoli správním orgánem*" (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 2 Azs 301/2018 – 37). Tvrzené nedostatky ve zjištění a posouzení individuálního skutkového stavu věci tedy samy o sobě nemohou být vadou, která by byla způsobilá být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti; krajský soud se pak při přezkoumávání skutkového stavu nedopustil pochybení, která by svojí povahou stála proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení, ani

napadený rozsudek nevykazuje žádné extrémně závažné nedostatky, které by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat bez povšimnutí. Nadto Nejvyšší správní soud dodává, že pokud stěžovatel brojil též proti údajnému nekritickému převzetí právního názoru žalovaného krajským soudem, pak odkazuje na rozsudek ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36, dle nějž *„nepřezkoumatelnost rozsudku nemůže být způsobena ani tím, pokud krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí zhodnotí průběh správního řízení, ztotožní se s postupem správního orgánu a jeho závěry souhlasně aprobuje. Z uvedeného nelze dovozovat, že by se soud námitkami stěžovatele nezabýval, nepodrobil hodnocení žalovaného vlastním úvahám, ale pouze převzal jeho názory"*; v projednávané věci navíc odůvodnění napadeného rozsudku zdaleka není prostým opakováním právního posouzení žalovaného, nýbrž řádným vypořádáním velmi obecných a nekonkrétních žalobních námitek stěžovatele.

[12] Nejvyšší správní soud shrnuje, že napadený rozsudek není stižen vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost), není zde ani jiná vada řízení před soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, krajský soud se nedopustil ani žádného judikaturního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva. Řádně přezkoumal napadené rozhodnutí, byť stěžovatel formuloval své žalobní námitky velmi paušálně; úvahy soudu jsou přitom jasné a srozumitelné. Jen samotná polemika stěžovatele s právními závěry, ke kterým krajský soud ve věci dospěl a které zjevně nejsou v příkrém rozporu se skutkovými zjištěními, pak rozhodně není důvodem přijatelnosti. K žádnému porušení práva na spravedlivý proces, natož pak porušení extrémnímu, v projednávané věci nedošlo, pročež podmínky přijatelnosti kasační stížnosti nejsou splněny.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[13] S ohledem na skutečnost, že stěžovatel nepředestřel žádnou otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury, přičemž takovou otázku nenalezl soud ani *ex offo* z obsahu spisu, ani z popisu skutečností samotným stěžovatelem, nemohl Nejvyšší správní soud dospět k jinému závěru, než že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[14] O návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť v projednávané věci mělo podání kasační stížnosti odkladný účinek *ex lege* (§ 32 odst. 5 ve spojení s § 32 odst. 2 zákona o azylu).

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 22. srpna 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu